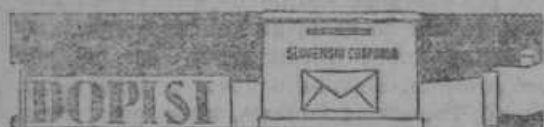

rec za savinjskega kmeta, vam moramo povedati, da je naše katoliško prosvetno društvo na novo oživel in privedilo letos v januarju doma lepo igro »Bele vrtnice«. Isto društvo je isto igro tudi v Hrašniku igralo in lepi čisti dobitek naklonilo novi cerkvi v Hrašniku. — Marijina kongregacija pa je proslavila dne 25. marca materinski dan s tem, da je v materinski praznici počastila slovensko kmetičko mater s petjem, z 8 deklamacijami in 9 govori. Kot deklamatorji, deklamatorice, kot govorniki in govornice so nastopili poleg petletnega otroka, šolarice, mladenke, fantje, tudi taki, ki so vojaške že odslužili. Naša slovenska mati res zasluži, da jo proslavlja vsa mladina!

Velika Nedelja. Ker je bila zadnjič dvorana pri »Desetem bratov« razprodana, se ponovi ta igra v nedeljo dne 19. t. m. popoldne po večernicah. Za red v dvorani se bo to pot popolnoma poskrbele. Vsi uljudno vabljeni!

*

Strigova. Na veliki četrtek dne 2. aprila je g. srezki načelnik dr. Anton Kraljič iz Čakovca izročil našim zaslužnim možem visoka odlikovanja, katera jim je podelil Nj. Vel. kralj Aleksander. Odlikovani so z redom sv. Save V. stopnje g. S. Možar, bivši tukajšnji, sedaj že vpokojeni župnik, in P. Kutnjak iz Bazkrižja. Pri tej priliki je g. srezki načelnik poudaril velike zasluge odlikovancev v delu za narod, kakor tudi zasluge g. lekararja Kovača, ki je dobil red Jugoslov. krone V. stopnje. V imenu odlikovancev sta se zahvalila gg. Možar in Kovač. Naše čestitke odlikovancem!

Razvanje pri Mariboru. Pri nas sta prejela dva ugledna občana kraljevska odlikovanja, in sicer Pučnik Josip red sv. Save V. vrste, Lobnik Peter pa zlato kolajno za državljanske zasluge. — V svoji zadnji seji se je občinski odbor ponovno izjavil proti priključitvi občine Razvanje h kateri drugi občini in da naj ostane sedež povečane občine tudi zana prej Razvanje, ki ima vse potrebne predpogo-

je za to. Za priključitev k občini Razvanje je tudi večina občanov sosedne Pivole.

Pernice nad Muto. Snega smo imeli še v velikonočnem tednu mnogo nad Mlakami, 1 meter in pol. Tudi smrt je prinahala k nam, četudi v velikem snegu. V dobi treh mesecev so bili 4 slučajji smrti, 2 tostran, 2 onstran meje. Influenca je hudo razsajala in še zdaj nekateri ležijo, a upajmo, da jim teta smrt prizanesi.

Vuzenica. Častilec Matere božje na Kamnu naznanjamo, da se na Kamnu pri Vuzenici dne 19. aprila, to je drugo nedeljo po veliki noči, vrši prvi veliki romarski shod, in sicer ob sedmih sv. maša v nadžupni cerkvi v Vuzenici, ob devetih tih sv. maša in ob desetih slovesna služba božja na Kamnu. Od 8. ure zjutraj naprej bo na Kamnu tudi spovednik pripravljen spovedovati. V slučaju, da pride iz Mute tudi letos procesija, bo na Kamnu še ena tretja sv. maša. Pobožni romarji so pristrčno povabljeni! Kramarji pa le naj ostanejo raje doma, je domačih dovolj za motenje službe božje!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Skoraj neverjetno se nam je zdelo, ko smo slišali novico, da je Gera Čuš iz Gabernika, stara 65 let, dne 27. marca nenadoma umrla. Dne 25. marca je še bila pri sv. maši in je tudi takrat kot katoliška žena opravila svojo velikonočno dolžnost. Spet resen opomin za vse, da bi na smrt naj bili vedno pripravljeni! Blaga žena, počivaj v miru! — Pogrebi so darovali 102 Din za novo bogoslovje v Mariboru.

Sv. Božičnik v Slov. gor. Tih teden je šla deputacija mož iz Biša h g. banu v Ljubljano radi priključitve občine Biša k ptujskemu srežu. Gospod ban dr. Marušič je obljubil ugodno rešitev v tej zadevi. V ta namen so se poprejšnjo nedeljo pobirali podpis vseh občanov v Bišu. — Vedno in vedno čitamo in slišimo oglase, da se prodajajo posestva. Kdor ima veliko denarja, lahko dandanes na najlepših legah kupi njive, travnike, gorice in hiše. V Bišu je bilo v kratkem času prodano dvojno posestvo. Eno je kupil domačin, drugo pa eden od sosednjega Sv. Urbana. V tem mesecu bodo po vrsti preselitve. — Po dolgem bolhanju domač imel je raka v črevesju, je umrl po operaciji v mariborski splošni bolnišnici znani nabiralec mleka Vinko Muršec iz Biša. Imel je še le 32 let. Bil je dobra duša. Na

cvetni petek je bil pokopan na magdalenskem pokopališču v Mariboru. Zapuščeni vdovi z dvema otročičema naše sožalje! Naj v miru počiva!

Gajevci nižje Ptuja. Po dolgem času se je v naši vasi zopet oglasila smrt in sicer na veliki torek ter kot žrtev zahtevala preživetkarico in bivšo kmetico Marijo Rižnar v 74. letu njene starosti. Imenovan je bila svoj čas vrolo dobra gospodinja, delavna in varčna. Mislija je pa tudi na dušo, posebno do zimo, ko jo je mučna bolezen priklenila na bolniško posteljo, kar je vdano prenašala. Pokopana je rajna bila dne 2. t. m. Bog daj rajni večni mir!

Medvece pri Pragerskem. V sredo dne 8. t. m. zvečer so neki ponočni pohajkovalci pred hišo kovača Ferdinanda Doriča pričakali sina Jožefa, ga s koli pobili na tla ter mu prizadjali več udarcev po glavi in po telesu. Eden nočnih klatežev mu je z nožem prerezal prst sredinec na desni roki. Kakor se vidi iz rane imenovanega, ne bo mogel mesec dni za telo prijeti. Tudi šipe na oknu so bile tem ljudem v napotje. Upamo, da bodo dobili ti napadalci zasluženo plačilo, čim se izve za njihova imena. Komu vera umira, tak ne da drugini mira!

Kebelj. Trije zreli ptiči so si domenili, da gredo k kuram v vas. Uboge kurve so morale z njimi v temno noč, o ti grozni špas! Tudi svinjske klobase in gnjati so dobili v Kotu. Mislili so mesnega blaga veliko nabrati in na veliko soboto k Zegnu poslati. Mož postave jih je izsledil, pa jim je dober tek zagrenil. Piška ima oster kljun, čunka pa nevaren zob.

Kebelj. Dne 21. marca nas je obiskal gosp. srezki načelnik iz Konjic in nam v jedrnatih besedah obrazložil, kako naj kmetje pomagajo rešiti sedanjo gospodarsko krizo v vseh panogah gospodarstva: živinoreje, vinogradništva, poljedelstva. Za pohorske kmete je važno, da začnejo rezati na obeh konceh enako široke in popolnoma brezhibne deske, sicer ne bo mogoče konkurirati z ruskim lesom. Slabe občinske ceste bi bile vsaj nekoliko boljše, če bi se gnojnica iz dvorišč ne stekala na ceste. Gnojnično blato mora iz cest na njive, kamnje iz njiv pa na ceste. Ko bodo občinske ceste enkrat v redu, pa ne bo treba kuluka. Na nekatera vprašanja je dal srezki načelnik pojasnila. Ob tej priliki je prejel naš volespoš-

Naročite za fante, ki se odpravljajo k vojakom, knjižico:

Moj tovariš.

Molitvenik za mladeniče in še zlasti zavojake.

Cena z rudečo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din. Po pošti 1 Din več.

Starši, botri in zlasti ve botrice! Vaš fant ho tiste dinarje, ki si jih je s težavo prihranil, pri vojakih nujno potreboval in si ne zamore kupiti molitvenika. Kupite mu ga vi ter ga mu podarite kot pobožen spominek, ki naj ga obvaruje v tujini vsega hudega. — Tako se vam pripo-roča:

Tako se vam pripo-roča:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

ljubezen ter odpuščanje in baš ta zavest je bila njena najtrdnjša ter zadnja tolažba, ko se je popoldne po obsodbi onesvestila in se prebudila pred Onim, katerega je vsaj nekaj ur prosila z vso iskrenostjo za milost, odpuščanje in za odvrnitev vsaj — večno trajajoče nesreče!

Čez dobrih pet let za tem so podirali graščinski bukve na pobočju Rudniškega vrha. Pod debelim drevesom so naleteeli na kup človeških kosti z lobanjo vred. Vrv krog rok ter nog je bila že sicer preperela, a je še vedno priklepala nekaj kosti k deblu. Ostanki motvoza so bili po letih dokaz, da je umiral tukaj človek grozne smrti in mu je bil prisojen grob do belih kosti pod milim nebom. Bukve niso podrli, graščina je pustila nanjo pritrđiti Križnega kot znamenje, da je izdahnul strašno obsojeni kot kristjan!

(Dalje sledi.)

Zahvala.

Ker se kot trgovski nastavljenec pri odhodu iz renomirane trgovine g. Vinka Zorko pri Sv. Benediktu v Sl. gor. nisem mogel posloviti od vseh prijateljev in znancev, se tem potom zahvaljujem gornji tvrdki za zaupanje in naklonjenost, ter pozdravljam vse odjemalce Zorkove trgovine.

Kloboves Joža.

lovani župan g. Florijan Globovnik iz rok g. srezkega načelnika zlato kolajno za civilne zasluge. Povdaril je srezki načelnik njegovo nesebično, požrtvovalno, zelo težavno skrb za občino. Zvedelo se je za njegovo neumorno delovanje v blagor občanov v Belgradu, zato je prejel od kralja to lepo odlikovanje. Vsi občinski odborniki z g. upraviteljem so g. županu iskreno častitali. Tudi prosveta nam je sveta. Imamo narodenih 52 »Slovenskih Gospodarjev«, 6 »Domoljubov«, 3 »Slovenec«, 25 »Glasnikov presv. Srca Jez.«, 31 »Bogoljubov«, 58 iztisov Mohorjevih knjig in to v županiji, ki šteje nekaj čez 950 duš.

Pobrezje pri Mariboru. V ponedeljek dne 13. t. m. smo pokopali umrlega g. Jakoba Sonnenwald, posestnika in zidarskega mojstra. Bil je to stara slovenska korenina iz ljutomerske okolice ter občinski svetovalec in katoliški mož. Dolgotrajna bolezen ga je vezala pol leta na posteljo. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sočalje, umrlemu Jakobu večni mir in pokoj!

Marija Reka. Najbolj stari ljudje pri nas pravijo, da ne pominijo tako slabe letine, kot je bila preteklo leto. Po gostilnah je vse tiho. Kako ne bi bilo? Saj so v današnji gospodarski krizi naše denarne listnice večinoma prazne, da že skoraj plesnijo. Zato so tudi naše gostilne večinoma prazne, brez pivev, brez muzike in brez plesa. Po naših hribih in planinah smo zdravi in čvrsti. In zdravje je pri starih in mladih najbolj hvalevredno. Ženili se letošnji predpust nismo nič. Menda ni zato ne denarja in ne potrebne ljubezni.

Smarje pri Jelšah. Na velikonočni ponedeljek je obhajal v krogu svoje velike družine svojo 80letnico g. Ivan Lešnik. Rojen na Korškem in vzgojen v Zalcu se je kot mladi trgovec že pred 50 leti pri nas naselil. Ob strani svoje skrbne, že po končani svetovni vojni umrle žene Jožefe, rojene Černovšek, iz St. Jurja je z dobrim kruhom preskrbel vse svoje še danes živeče desetere otroke. Njegova marljivost pa ga je povzdignila do slovesa dobrega trgovca in ga je njegova prijaznost prikupila našim ljudem. Njegove 80letnice se zato poleg njegovih otrok veseli tudi trška občina, kateri je svoje dni dolgo časa načeloval, in pa tudi cela naša županija, kateri daja vseskozi lep ugled krščanskega obhajanja nedelj in praznikov. — Res, veselo velikonoč smo imeli ob najlepšem vremenu in četudi smo vstreljali mnogo, ni bilo nobene nesreče. Smo pač previdni! — V cvetu mladosti nas je zapustila v začetku spomladi in novega cvetja Tončka Pišekova na Jazbinah. Stara sovravnica naše mladine, jetika, je vzorno dijakinja ljubljanske gimnazije že pred letom položila na bolniško posteljo in ji v njenem 17. letu izpila mlade moči. Bila je Tončka že v Ljubljani lepa cvetka Marijinoga vrta. Malo pred smrtjo pa se ji je izpolnila vroča želja, da je bila vcepljena na tukajšnje mogočno drevo Marijine družbe. Velika množica je pospremila njene telesne ostanke na domače pokopališče, njeno nedolžno dušo pa so spremlile naše molitve v naročje Marijino, kjer prav gotovo tudi na nas pozabila ne bo. — Kakor povsod, imamo zaradi zapoznele spomladi tudi pri nas polne roke dela, pa ga opravljamo radi v zaupanju, da nam prinese obilno plačilo.

Smarje pri Jelšah. Ze doma nam je letošnja dolgotrajna zima pobrala mnogo rojakov, pa jim tudi v tujini ni prizanašala. Pred dobrim mesecem so v Slov. Bistrici pokopali zasebnega uradnika in posestnika Srečka Lorber iz Zastranj, v Mariboru pa na cvetno nedeljo drugega odličnega rojaka Jakoba Čakš.

Avstrija ga je svoječasnno k vojakom vpklicala iz 6. gimnazijskega razreda v Celju, kjer se je marljivo učil. Od preprostega vojaka se je povzpela do kapetana I. razreda. Bil je vseskozi zvest sin svojega slovenskega naroda in je ko tak takoj po svetovni vojni prevzel posele pri Štajerskem obmejnem poveljstvu ter vestno vodil skladišče živil za vojaštvo, dokler ni bil poklican v Skoplje. V dolgotrajni službi mu je oslabele srca. V ormoški bolnici je v svojem 54. letu iskal zdravja pri svojem skrbnem rojaku primariju dr. Hrovatu, pa je že bilo prepozno. Bog mu daj večni mir in pokoj!

Svetina pri Celju. Dne 23. marca t. l. je bil tukaj pogreb znamenitega Svetinčana stare, najboljše vrste: Andreja Klinarja, po domače Puvina. Mož je bil starček, 83 let je imel, a še čudovito čvrst in vedno zdrav. Živel je s svojo enako priletno ženko in eno hčerko v tihem, skritem kotičku prijazne Svetine. Prej je bil posestnik in gostilničar na Svetini, mož poštenjak, kakor jih je danes vedno manj; bil je pravi kmet, obenem gostilničar, izvrsten in zato imovit kmet, prijazen, postrežljiv krmar, katerega so poznali in spoštovali premmogi romarji, letoviščarji in tujci, ki že od nekdanj radi prihajajo na znamenito tamošnje bežjo pot in nad vse zanimivo izletno točko celjske okolice. Stari Puvin je bil tudi mnogoletni občinski odbornik in cerkveni ključar skozi več dob. Ko je stara, prvotna svetinška cerkev, sv. Ani posvečena, začela razpadati in so jo hoteli podreti, je zastavil ravno stari Puvin ves svoj ugled, pa tudi znaten del svojega premoženja, da se je cerkviča zopet čedno obnovila. Vrli krščanski mož si je štel v posebno srečo, da ga je birmal še škof Slomšek. Lepo je živel v božjem miru, zadovoljen ter bogoudan; zato ga smrt, ki ga je zadela dne 21. marca nenadoma, ni iznenadila. V velikem, častnem sprevedu je spremljala dne 23. marca velika množina znancev, sosedov ter prijateljev od blizu in daleč Puvina na njegovem zadnjem zemeljskem potu. Domači g. župnik mu je ob odprtem grobu spregovoril zasluženo slovo. Vrli mož-poštenjak, počivaj v miru do onega velikega dne, ko te bo poklical na sodbo Gospod, kateremu si v svojem življenju tako zvesto in stanovitno služil! — Na Svetini teži se sedaj ob velikonočnih praznikih v osojnih mnogo snega; ozimne so pa na posameznih osojnih njivah več ali manj uničene. Na sadnem drevju pa nam je nesrečni zajec zlasti v marcu napravil naravnost ogromno škodo. Slabo se začinja za nas to leto!

*

o vzgoji mladine pri Indijancih.

Tukaj hočemo navesti nekatere vzgojne točke pri Sioux-Indijancih, dokler so se še podili pristo okrog po neizmernih ravninah Sev. Amerike.

Indijanček v zibelki.

Prve mesece je prebil indijanski novorojenček v čudni zibelki, ki je obstajala iz kosa deske, na katero je bilo pritrjeno usnje kakor pri copati in je tvorilo za malčka prijetno skrivališče. Ker so se Indijanci selili iz kraja v kraj, je nosila mati zibelko ali na hrbtu, ali je pa počivala na majhnem konjičku, zvečer je bila obešana na vejo drevesa. Na kako omehkuženje Indijančka ni bilo niti misliti.

Vsak otrok je prejel po rojstvu ime, ki pa ni bilo stalno. Še le, ko je bil neobogljjenček star nekaj mesecev, mu je dal junak dotičnega plemena ob navzočnosti sorodnikov ter prijateljev pravo ime, katerega je zamoglo pozneje spremeniti kako posebno dejanje ali doživljaj.

Nastop vsake otroške dobe so proslavljali Indijanci s posebno slovesnostjo. Bodisi, da je šlo za prve korake dece, prvo samostojno ročno delo, ali za ustrelitev prve divjačine. Ob takih priložnostih so predstavili otroka plemenu in gojili v njem častihlepje.

Indijanske deklice in dečki so uživali popolnoma ločeno vzgojo in radi tega hočemo tudi mi govoriti:

1. Izobrazba deklic.

Indijansko deklico so proslavljali že v zibelki kot mater slavnega bodočega zaroda in so jej prepevali tudi tozadevne pesmi. Ko je pričel otrok govoriti, že mu je pripovedovala mati ali babica (zadnja je igrala pri vzgoji deklic najvažnejšo vlogo) o vseh znamenitih ženskih prednicah, da bi navdušila že otroke za posnemanje prednikov. Deklice so se igrale tudi s punčkami in sploh so bile vse igrače usmerjene kot priprava za poznejši gospodinjiski ter materinski poklic. Bodisi da je mati pripravljala kosilo, ali strojila kožo, vedno je bila pri njej deklica s tozadevno igračo. Igraje se je naučil otrok vsega za življenje potrebnega.

Nadaljna najvažnejša igrača indijanske deklice je bil lasten šotor. Ta je bil narejen in opremljen po vzgledu šotora staršev, a seveda je bil znatno manjši. Pod šotor je smela povabiti deklica svoje prijateljice, tukaj so kuhale ter pekale. Najboljše se je godilo starim materam, katere so vnukinje pridno vabile in jih pogoščale. Na ta način se je privadila Indijanka kuharske spretnosti igranje.

Kaj so zahtevali od Indijanke?

Ubito divjačino je morala odreti, pripraviti kožo in jo ustrojiti. Skrbeti je morala za pripravo raznih jedi, korenin, riža, medu itd. Njeno opravilo je bila tudi postavitve šotora, ki je bil v zimi iz živalskih kož v poletnem času iz drevesne skorje, katero so lupile in pripravljale žene. Skrbeti je morala Indijanka za obleko celi družini. Ako je bilo indijansko pleme na potovanju in se je utaborilo, in ko je vse poleglo utrujeno, se je lotila žena postavitve šotora, priprave jedi itd. Razven tega so še jo čakale vse prijetne in neprijetne materinske dolžnosti. Položaj Indijanke ni bil posebno rožnat, ker se je brigaž mož le za divjačino in bojevanje, vsa druga dela in opravila so pa počivala na ramah žene.

Čistost telesa in šotora je bila ena glavnih dolžnosti indijanskih žensk. Črne lase so si spletale v dve kiti, učile so se plavati in se vadile v drugih spretnostih, ki so utrjevale njih telo.

Ko je dorasla Indijanka v devojko za možitev, so slavili poseben praznik, katerega so se smeli udeležiti le oni, kojih življenje je bilo na najboljšem glasu. Posebna čast je bila, če se je kdo lahko ponašal, da se je udeležil večjega števila deviških slavnosti. Ob takih